

N:o 14.

Ank. till Riksd. kansli den 26 februari 1897, kl. 12 midd.

*Utlåtande, i anledning af justitieombudsmannens framställning
angående anställande af kommissionär hos justitieombuds-
mannen.*

Genom kongl. kungörelsen angående anställande af kommissionärer hos statsdepartement och vissa embetsverk m. fl. myndigheter den 28 maj 1886 har föreskrifvits, att hos hvarje statsdepartement med undantag af utrikesdepartementet, hos kommerskollegium, patentbyrå, landtmästeristyrelsen, kammarkollegium, kammarrätten, statskontoret och domänstyrelsen samt hos hvarje Konungens befallningshafvande och annan öfverexekutor skall vara förordnad en lämplig person med benämning kommissionär att under tjenstemannaansvar tillhandagå den, som honom muntligen eller skriftligen derom anlitar, med ingifvande af handlingar, med uttagande och öfversändande af utslag samt andra beslut och handlingar, med underrättelse om dag, då beslut efter anslag utfärdas, äfvensom med meddelanden om andra förhållanden, angående hvilka allmänheten eger erhålla upplysning af den, som hos myndigheten är satt att mottaga inkommande handlingar. Nämda kongl. kungörelse, hvilken numera utsträcks att gälla äfven för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt medicinalstyrelsen, innehåller tillika detaljerade föreskrifter om den ersättning, kommissionären eger att för sina åt allmänheten gjorda tjenester sig tillgodoräkna, äfvensom bestämmelser beträffande kommissionärernas förordnande och entledigande.

I sin till innevarande Riksdag afgifna, af kamrarne till lagutskottet hänvisade embetsberättelse har justitieombudsmannen hemställt, att Riksdagen måtte lemna tillstånd dertill, att en lämplig person blefve af justitieombudsmannen anställd såsom kommissionär vid hans expedition, och dervid tillika förklara, att med afseende å denne kommissionärs förordnande och entledigande af justitieombudsmannen samt hans rättigheter och skyldigheter gent emot allmänheten de i kongl. kungörelsen den 28 maj 1886 gifna bestämmelser skulle i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

I sin till stöd för denna hemställan gjorda framställning anför justitieombudsmannen:

Vid justitieombudsmannens expedition hade hittills icke funnits anställd någon sådan kommissionär, som i förenämnda kungörelse afsåges; men samma skäl, som föranledt anställande af dylika kommissionärer hos ofvan uppräknade statsdepartement, embetsverk och myndigheter, talade äfven för genomförande af en dylik anordning vid justitieombudsmansexpeditionen.

Visserligen stode det allmänheten öppet att med posten insända handlingar till justitieombudsmannen, men äfven då denna utväg anlätades, uppstode ofta behof af meddelande mellan justitieombudsmannen och den, som sålunda påkallat någon hans embetsåtgärd. Stundom kunde en insänd skrift vara så oredigt eller otydligt affattad, att icke med visshet kunde bedömas, i hvilket syfte justitieombudsmannens ingripande åstundades. Icke sällan voro insända handlingar så ofullständiga, att de redan af denna anledning icke kunde föranleda någon justitieombudsmannens åtgärd. Äfven då en insänd klagoskrift funnes vara så förtjent af beaktande, att förklaring i anledning af densamma från vederbörande infordrades, kunde det i många fall vara af vigt för klaganden att erhålla kännedom om förklaringens innehåll. I dylika fall plägade ock förklaringarna utställas till påminnellers afgifvande inom viss tid, som genom anslag i justitieombudsmansexpeditionen tillkännagåfves, hvarefter målen företogos till afgörande utan afseende derå, om påminnelser inkommit eller icke. Då ej ombud användes, finge klaganden ej kännedom om det tillfälle till bemötande af den ingifna förklaringen och till ytterligare utveckling af klagomålet, som sålunda varit honom beredt, likasom ej heller om målets slutliga afgörande af justitieombudsmannen.

Någon gång inkommo till justitieombudsmannen med posten skriftliga förfrågningar i nyssnämnda afseenden, men sådana förfrågningar hade i regeln lemnats obesvarade, då den brevexling, som eljest

skulle uppkomma, dels skulle blifva för justitieombudsmannen alltför tidsödande och betungande, dels ock skulle för postbefordringen medföra kostnader, hvilka hvarken kunde utgå af expensmedlen eller blifva af allmänna medel ersatta enligt kongl. förordningen angående upphörande af fribrefsrätten m. m. den 5 december 1873. I enstaka fall hade justitieombudsmannen dock ansett sig böra tillmötesgå personer, som med posten till honom insändt skriftlig framställning om erhållande af diariibevis eller afskrifter, samt låtit utskrifva och till vederbörande emot postförskott öfversända de begärda bevisen eller afskrifterna; men i sådana fall hade det inträffat, att försändelserna icke blifvit utlösta, utan återstälts till justitieombudsmansexpeditionen. Inkomna framställningar om återsändande med posten af till justitieombudsmannen ingifna handlingar hade naturligtvis icke i något fall kunnat villfaras.

I många afseenden måste det därför vara nödvändigt för dem, som i en eller annan angelägenhet vände sig till justitieombudsmannen, att anlita ombud. Med afseende å dessa skulle dock erinras, dels att deras anlitage ofta vore förenadt med väl dryga kostnader, dels ock att man ändock ej alltid kunde ega full trygghet, att det ombudet lemnade uppdraget med noggrannhet fullgjordes.

På dessa skäl ansåge justitieombudsmannen det vara för allmänheten önskvärdt, att äfven vid justitieombudsmansexpeditionen i likhet med hvad vid förenämnda embetsverk och myndigheter vore fallet, funnes anställd en person, som under tjenstemannaansvar mot viss bestämd skäligen ersättning tillhandaginge den, som honom derom anlidade, med ingifvande af handlingar till justitieombudsmansexpeditionen, med uttagande och öfversändande af diariibevis, afskrifter och andra handlingar, med underrättelse om tiden för påminnellers afgifvande samt med meddelanden i öfrigt om de förhållanden, angående hvilka allmänheten egde i justitieombudsmansexpeditionen erhålla upplysning.

Då utskottet i likhet med justitieombudsmannen anser det böra blifva allmänheten till nytta, att en kommissionär anställs vid justitieombudsmansexpeditionen, hemställer utskottet,

att Riksdagen i anledning af justitieombudsmannens berörda framställning måtte förklara, det från Riksdagens sida hinder ej möter, att vid justitieombuds-

mannens expedition af justitieombudsmannen anställes samt, om och när så finnes lämpligt, entledigas en kommissionär, hvilken under sin anställning i berörda egenskap har att, i enlighet med af justitieombudsmannen lemnade föreskrifter samt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad i kongl. kungörelsen angående anställande af kommissionärer hos statsdepartement och vissa embetsverk med flera myndigheter den 28 maj 1886 finnes stadgadt, tillhandtagadt, som i ärenden, hvilka röra justitieombudsmans-expeditionen, kommissionären anlitar.

Stockholm den 26 februari 1897.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Herr *J. Anderson* har begärt få här antecknadt, att han till följd af sjukdom icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
